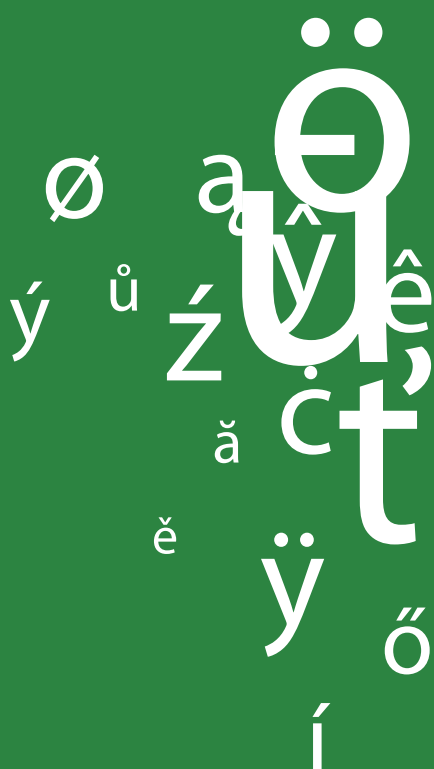

Syty kansainvälisyyteen

– opas aikuisille

Oppaan toteutus:

Euroguidance ja EPALE,
Opetushallitus

Oppaan sisällöntuotanto:

opinto-ohjaajat Annika Auronen
ja Hanne Pöntinen

Taitto:

Elina Lukka / Source Creative Oy

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Euroopan unionin
osarahoittama

Kansainvälisyyttä voi löytää jokaisen elämästä, ja myös vaihtoehtoja kansainvälistyä on lukuisia. Kansainvälisen osaamisen kehittämisen ja kansainvälisten kokemusten takia ei aina tarvitse lähteä edes maailmalle. Omaan arkeen kansainvälisyyttä voi lisätä pieninkin askelin. Aloita tutustumalla eri mahdollisuuksiin!

Tämä opas tarjoaa ideoita ja vinkkejä siihen, miten kansainvälistyä aikuisiällä. Kansainvälistymisen vaihtoehtoja on enemmänkin, mutta jostain on syytä lähteä liikkeelle. Kansainväliset kokemukset tarjoavat mahdollisuuden oivaluksiin, inspiroitumiseen sekä itsensä haastamiseen. Myös maailmanlaajuiset haasteet liittyen kestäväan elämään vaativat yhdessä tekemistä ja yllärajaia ratkaisuja. Oppaan esittelemät aikuisten kansainvälistymisen vaihtoehdot on jaettu kolmeen eri kategoriaan: opiskeluun, työhön ja vapaa-aikaan. Opas sisältää mahdollisuuksia kotisohvalta käsin toteutettavista vaihtoehdoista ulkomaille muuttoa vaativiin sekä monia siltä väliltä. Vaihtoehdot on jaoteltu pääotsikoiden alle liikennevalojen mukaan. Värity auttavat lukijaa tulkitsemaan vaihtoehtoja: osan voi toteuttaa heti, mutta joidenkin kohdalla tarvitsee ensin pysähtyä, ennen kuin kannattaa jatkaa.

Kansainvälisyys kuuluu monissa muodoissaan jokaiselle. Tulevaisuuden (työ) elämä on Suomessa entistä kansainvälisempää, ja jatkuvaan oppimiseen kannustetaan meistä jokaista. Toivottavasti opas sytyttää sinussa kipinän kansainvälisyyteen aikuisella iällä ja rohkaisee löytämään oman kansainvälistymispotentiaalin. Opasta voi käyttää itsenäisesti tai yhdessä ohjausalan ammattilaisen kanssa.

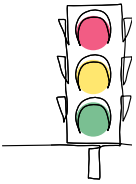
Kansainvälistyminen alkaa asenteista ja uskalluksesta!

Mikä on sinun suuntasi kansainvälistymisessä?

Mistä lähdet liikkeelle? Yksin vai yhdessä jonkun kanssa?

Syty kansainvälisyyteen – opas aikuisille

Kansainvälisty opiskellen _____ 8

Vaihtoehtoja kielten ja kulttuurin opiskeluun _____ 8

Kieliä ja kulttuuria voi opiskella esimerkiksi _____ 8

Kielitaitoaan voi kehittää lisäksi _____ 8

Kansainvälisty kansalaisopiston kursseilla _____ 9

Kehitä osaamistasi avoimessa yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa _____ 10

Löydä uutta opittavaa avointen oppimateriaalien kirjastosta _____ 11

Hae virtuaalivaihtoon korkeakouluopiskelijana _____ 11

Kehitä kansainvälisyysosaamista korkeakouluopiskelijana _____ 12

Opiskele ammatillinen tutkinto englanniksi _____ 12

Suuntaa opiskellen maailmalle _____ 14

Opiskelijavaihto ja kansainvälinen työharjoittelu _____ 14

Korkeakoulututkinnon suorittaminen ulkomailla _____ 14

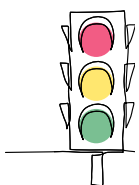
Ammatilliset opinnot ja työharjoittelut ulkomailla _____ 15

Kansainvälisty työuralla _____ 16

Keinoja lisätä kansainvälisyyttä työhön _____ 16

Työnhakuvinkkejä ulkomaille _____ 20

Työllistä itse itsesi ulkomaille _____ 22

Kansainvälisty vapaa-ajalla _____ 24

Vapaaehtoistyöntekijäksi kotimaassa _____ 24

Lähde mukaan ystäväperhetoimintaan _____ 24

Ryhdy kummiksi _____ 26

Osallistu kansainvälisiin tapahtumiin ja järjestötoimintaan _____ 26

Suuntaa kielimatkalle _____ 28

Isäntäperheeksi vaihto-oppilaalle _____ 28

Harrastusten perässä maailmalle _____ 28

Ulkomaille matkustaen _____ 29

Vapaaehtoistyöntekijäksi ulkomaille _____ 30

Kansainvälistymisen tueksi

MAHDOLLISET HIDASTEET - Jarruttaako jokin? -taulukko _____ 31

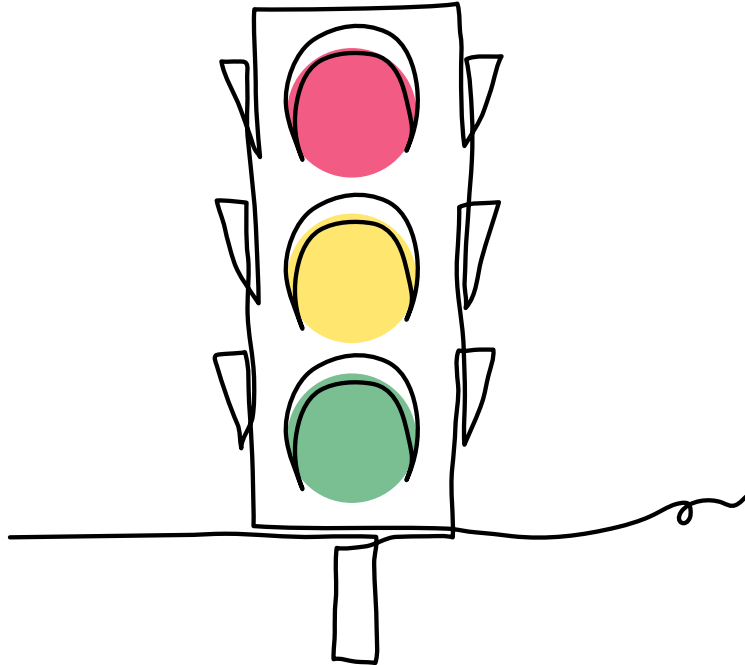
Tehtävät (itsenäisesti tai ohjaajan kanssa)

TEHTÄVÄ 1. Vaihtoehdot kansainvälistymiseen -testi _____ 33

TEHTÄVÄ 2. Askeleeni kohti kansainvälisyyttä -toteutussuunnitelma _____ 34

Linkkilistaus _____ 36

Miksi kansainvälistyminen kannattaa aikuisena?

Kansainväliset kokemukset voivat

- kehittää työelämässä tarvittavia taitoja, kuten kykyä sopeutua muutoksiin ja epävarmuuteen sekä vuorovaikutus- ja ongelmanratkaisutaitoja
- tuottaa osaamista, jota ei ole aina helppo nimetä kuten sitkeyttä, tuottavuutta ja uteliaisuutta
- tukea kielten oppimista
- tehdä ihmisistä avoimempia ja opettaa itsestä uusia puolia
- auttaa ymmärtämään muita kulttuureja, tapoja ja uskomuksia
- opettaa tulemaan toimeen monenlaisten ihmisten kanssa ja ajattelemaan omaa kokemuspiiriään laajemmin

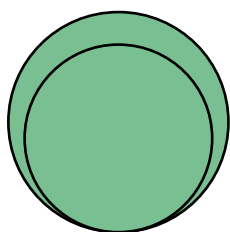
Aikuisten kansainvälistymisen vaihtoehdot on jaoteltu pääotsikoiden alle liikennevalojen mukaisesti.

Anna mennä!

Vihreä valo palaa - valmiina lähtöön!

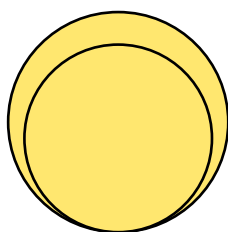
Kuten liikenteessä, vihreän valon palaessa saa jatkaa matkaa pysähtymättä. Näihin kansainvälistymisen vaihtoehtoihin voi tarttua jo tässä hetkessä, vaikka omalta kotipaikkakunnalta käsin. Pienilläkin tavoilla voi lisätä kansainvälisyyttä elämään.

Harkitse pysähtymistä

Keltainen valo palaa - matkaa saa jatkaa pysähtymättä, mikäli se on mahdollista.

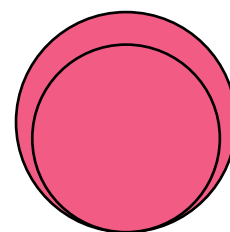
Keltaisen valon kansainvälistymisen vaihtoehdot vaativat hieman enemmän harkintaa ennen liikkeelle lähtöä. Ne ovat kuitenkin toteutettavissa ilman suurempia elämänmuutoksia.

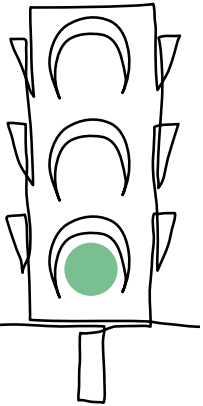
Pysähdy hetkeksi

Punainen valo palaa - Matkaa voi jatkaa, kun on hetken ollut pysähdyksissä.

Punaisen valon osio sisältää kansainvälistymisen vaihtoehtoja, jotka vaativat pysähtymistä ja ennakointia ennen liikkeelle lähtöä. Nämä vaihtoehdot voivat kuitenkin tarjota mahdollisuuden vaihtaa jopa elämän suuntaa!

Kansainvälisty opiskellen

Koskaan ei ole liian myöhäistä aloittaa opiskelua. Aikuisena opiskelu voi tuoda uutta osaamista työuralle, vaihtelua ja piristystä arkeen tai kokonaan uutta suuntaa elämälle. Opiskelu aikuisiällä saattaa tuntua kaukaiselta ajatukselta, mutta koulutustarjonta on nykyisin monipuolista, joten opiskella voi jopa ajasta ja paikasta riippumatta.

Vaihtoehtoja kielten ja kulttuurin opiskeluun

Aikuisena voi aloittaa uuden kielen opiskelun lähes milloin tahansa, ja vaihtoehtoja opiskella kieliä on lukuisia.

Kieliä ja kulttuuria voi opiskella esimerkiksi

- **Kielikahviloissa**, joissa uuden kielen harjoittelu tapahtuu rennosti muiden kielestä kiinnostuneiden kanssa. Kielikahviloita järjestävät esimerkiksi kirjastot, kansanopistot, Pohjoismaiden kulttuurikeskus sekä Maailmanvaihto ry. Etäkielikahvilat sopivat oppijoille, joilla ei ole mahdollisuutta osallistua fyysisesti järjestettävälle tunneille.
- **Osallistumalla opettajajohtoisesti etenevään kielten opetukseen**, jota aikuisille tarjoavat aikuislukiot, Nettilukio, avoimet yliopistot ja kansalaisopistot.
- **Osallistumalla verkossa järjestettävälle kielikurssille**. Esimerkiksi pääkaupunkiseudun Helmet-kirjastojen verkkokielikurssit ovat maksuttomia.
- **Puhelimeen ladattavalla sovelluksella**. Esimerkkeinä Duolingo tai Worddive.
- **Verkon oppimisalustoilla**
- Esimerkiksi Yle.fi: Oppiminen > Kielet tai BBC: Learning English

Kielitaitoaan voi kehittää lisäksi

- Sosiaalisessa mediassa
- Pelaamalla
- Katsomalla vieraskielisiä sarjoja ja elokuvia

Kansainvälisty kansalaisopiston kursseilla

Kansalaisopistot tarjoavat kansainvälistymisen mahdollisuuksia erilaisten opiskelu- ja harrastekurssien muodossa niin etänä kuin paikan päälläkin. Kansainvälistyä voi esimerkiksi seuraavilla kursseilla

- Kielikurssit sekä aloittelijoille että pidempään opiskelleille
 - Kielikursseilta on nykyisin mahdollista saada opintopisteitä ja arviointia
 - Joissakin opistoissa ja tietyissä kielissä voi suorittaa yleisiä kielitutkintoja (YKI-tutkinto)
- Kulttuurientuntemukseen sekä matkailuun liittyvät kurssit ja opintomatkat
- Ruokakulttuureihin ja ruuanlaittoon liittyvät kurssit

MISTÄ LISÄTIETOA?

Lisätietoa saat perehtymällä oman lähialueesi kansalaisopiston opinto-oppaaseen.

Opintotarjonnasta poimittua:

Kasvisruokaa maailmalta! -Etäkurssi

Norjan kielen alkeet Zoomissa!

Opintomatka taiteen ja kulttuurin Japaniin!

Kysymyksiä pohdittavaksi:

- Jos saisit opiskella yhtä kieltä, mitä kieltä opettelisit ja miksi?
- Miten voisit oppia lisää uusia kieliä tai kehittää nykyistä kielitaitoasi?
- Mitä hyötyä kielitaidon kehittämisestä olisi sinulle?

Kouluaikojen ikävät kokemukset tai epäonnistumiset kielten opiskelusta ovat voineet jättää pysyvän jäljen. Erilaisten oppijoiden liitto ja Kuntoutussäätiö tarjoavat ilmaista tukea ja neuvontaa aikuisten oppimisen haasteisiin liittyen.

Lue Jyrkin tarina osallistumisesta kansalaisopiston kielikurssille:

Englannin kielen keskustelukurssilla kansalaisopistossa

Jyrki 57v

“Kielitaidon ylläpitäminen aikuisiällä on ollut harmillisen hankalaa, kun en arjessani käytä kieliä. Kotipaikkakuntamme kansalaisopisto jakoi jokaiseen kotitalouteen mainoslehden, jossa ilmoitettiin englannin keskustelukurssista. Ajattelin, että siinä voisi olla mukava harrastus liikuntaharrastusten ohelle.

Englannin keskustelukurssilla koin oppineeni sekä kieltä että kulttuuria. Koin myös mielenkiintoiseksi tutustua uusiin ihmisiin. Sain laadukasta, korkeatasoista opetusta, kuitenkin vailla paineita. Kansalaisopiston kielikurssit ovat hyvän mielen toimintaa, sillä kukaan ei ole väkipakolla siellä, vaan vapaaehtoisesti.

Ajattelen, että kansalaisopiston tarjonta on Suomessa valtavan upeaa ja monipuolista. Kaikille löytyy jotakin taitotasosta riippumatta. Riippumatta siitä, missä ammatissa olet, mistä tulet, kaikki ovat samalla viivalla kansalaisopiston kurssilla.”

Kehitä osaamistasi avoimessa yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa

Avoimessa yliopistossa ja avoimessa ammattikorkeakoulussa kuka tahansa voi opiskella pohjakoulutuksesta ja iästä riippumatta. Opintoja voi suorittaa lähi- tai verkko-opetusena. Opintotarjonnasta voit etsiä esimerkiksi seuraavanlaisia opintoja, joiden avulla kehittää omaa kansainvälisyysosaamista:

- vieraiden kielten ja kulttuurien sekä yhteiskuntaan liittyvät opinnot
- koulutusalojen vieraskieliset kurssit tai opintokokonaisuudet
- monikulttuurisuuteen liittyvät opinnot

MISTÄ LISÄTIETOA?

Opintotarjontaan kannattaa tutustua yliopistojen, kesäyliopistojen tai ammattikorkeakoulujen verkkosivuilla tai Opintopolku.fi-palvelussa.

Opintotarjonnasta poimittua:

- East Asian Studies
- Monikulttuurisuus-opintokokonaisuus
- Kansainvälisyys terveydenhuollossa
- Introduction to Management and International Business
- People Management in Multinational Organizations

Yliopistojen opetusta ilmaisilla MOOC-verkkokursseilla (Massive Open Online Courses)

MOOC:it (Massive Open Online Courses) ovat kaikille avoimia ja ilmaisia verkkopohjaisia kursseja, joiden kautta on mahdollista tutustua eri tieteenalojen teemoihin ja opetukseen. Kurssit eivät johda tutkintoon, mutta sopivat aikuisille, jotka ovat halukkaita itsensä kehittämiseen ja sivistämiseen. MOOC-verkkokursseja tarjoavat useat yliopistot ympäri maailmaa, muun muassa Harvard ja Yale Yhdysvalloista. Mikä olisi-
kaan parempi keino kansainvälistyä kuin kurkistaa eri puolilla maapalloa sijaitsevien yliopistojen kursseihin.

Opintotarjonnasta poimittua:

- The Science of Well-Being (Yale University)
- Introduction to Computer Science (Harvard University)
- Work Smarter, Not Harder: Time Management for Personal & Professional Productivity (University of California Irvine)

Löydä uutta opittavaa avointen oppimateriaalien kirjastosta

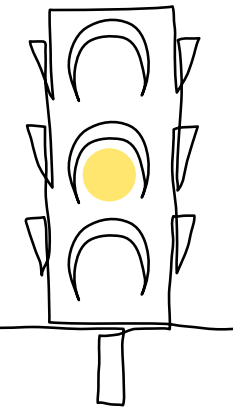
Itsenäisestä opiskelusta kiinnostuneen kannattaa kurkata löytyisikö avointen oppimateriaalien kirjastosta, eli AOE:sta mielenkiintoisia materiaaleja. Sivusto tarjoaa avoimia digitaalisia materiaaleja opetukseen ja oppimiseen kaikilta koulutusasteilta. Vastaavaa tarjontaa löytää myös englanniksi: Open educational resource, OER.

Hae virtuaalivaihtoon korkeakouluopiskelijana

Opiskeletko aikuisena korkeakoulussa? Joissakin korkeakouluissa on ulkomaille suuntautuvan opiskelijavaihdon lisäksi mahdollisuus hakeutua virtuaalivaihtoon, jossa kansainvälistyminen ja kulttuurienvälinen oppiminen tapahtuu kotikaupungista käsin. Tämä vaihtoehto sopii erityisesti niille aikuisille, joilla ei ole mahdollisuutta lähteä opiskelijavaihtoon ulkomaille. Mahdollisuutta virtuaalivaihtoon kannattaa tiedustella omasta korkeakoulusta.

Kehitä kansainvälisyysosaamista korkeakouluopiskelijana

Korkeakouluopiskelijana omaa kansainvälisyysosaamistaan voi kehittää kotimaasta käsin esimerkiksi

- opiskelemalla koko tutkinnon vieraalla kielellä
- osallistumalla vieraskieliseen opetukseen
- tutustumalla kansainvälisten yhteistyöyliopistojen opetustarjontaan
- osallistumalla monikulttuurisia teemoja tai kulttuurienvälistä vuorovaikutusta sisältävään opetukseen
- valitsemalla mahdollisuuksien mukaan sivuaineeksi kansainvälistymisen opintoja.
 - Esimerkiksi Itä-Suomen yliopistossa (UEF) on mahdollisuus opiskella kansainvälistymisen opintokokonaisuus (25–35 op)
- suorittamalla kieliopintoja
- hakemalla opiskelemaan ulkomaille lyhyille kursseille kesä- tai talvikouluihin

Yksittäisetkin kurssit voivat olla hyödyksi tulevalla työuralla opintojen jälkeen!

Opiskele ammatillinen tutkinto englanniksi

Ammattioppilaitokset ympäri Suomen tarjoavat englanninkielisiä linjoja, joiden avulla työllistyminen kansainvälisille työmarkkinoille voi olla helpompaa. Aikuisena on mahdollista opiskella ammattitutkinto tai kokonainen perustutkinto, kuten Waitress, Software Developer tai Practical Nurse.

MITEN VOI HAKEA?

Alanvaihtajat ja ammatillisen tutkinnon jo omaavat henkilöt hakevat jatkuvassa haussa. Hakukohteet vaihtelevat paikkakunnasta riippuen.

MISTÄ LISÄTIETOA? Liikkeelle voi lähteä etsimällä tietoa suoraan haluamansa oppilaitoksen verkkosivuilta tai Opintopolku.fi-palvelusta.

**Kansainvälisen
osaamisen kehittämisen
ja kansainvälisten
kokemusten takia
ei aina tarvitse
lähteä maailmalle.
Omaan arkeen
kansainvälisyyttä voi
lisätä pieninkin askelin.**

Suuntaa opiskellen maailmalle

Ulkomailla opiskelu voi auttaa tulevaisuuden urapolulla ja edistää kansainvälisiä uramahdollisuuksia. Kyky selviytyä haastavista tilanteista, kielitaito ja kyky työskennellä erimaalaisten ihmisten kanssa ovat esimerkkejä työelämässä tarvittavista kansainvälisyystaidoista, joita ulkomailla opiskelu kehittää.

Opiskelijavaihto ja kansainvälinen työharjoittelu

Vaihto-opiskelu tai kansainvälinen työharjoittelu ovat hyviä tapoja kansainvälisen osaamisen ja kokemuksen kartuttamiseen. Korkeakoulussa opiskelevan on mahdollista lähteä suorittamaan osan opinnoista ulkomaille **vaihto-opiskeluohjelmien** kautta. Tietoa vaihto-opiskelusta ulkomailla saa helpoiten suoraan oman oppilaitoksen verkkosivuilta- tai kansainvälisten asioiden koordinaattorilta.

Vastavalmistunut tai korkeakoulussa opiskeleva voi kerryttää ammattitaitoaan uran alkutaipaleella **kansainvälisten työharjoittelujen avulla**.

Esimerkkejä harjoittelupaikoista:

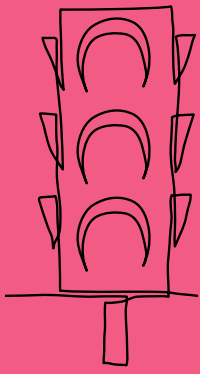
- Kansainvälisten organisaatioiden ja EU:n elinten harjoittelupaikat >Careers with the European Union > työpaikat ja harjoittelupaikat
- Opetushallituksen EDUFI-harjoittelu, joka on tarkoitettu korkeakoulussa opiskeleville tai vastavalmistuneille > Opetushallitus > EDUFI-harjoittelu korkeakouluopiskelijoille ja vastavalmistuneille
- Ulkoministeriön 2–3 kuukauden korkeakouluharjoittelut. Ulkoministeriö > korkeakouluharjoittelu

Korkeakoulututkinnon suorittaminen ulkomailla

Ulkomailla voi hakeutua suorittamaan alempaa korkeakoulututkintoa (bachelor) tai ylempää korkeakoulututkintoa (master). Maisteritason opintoihin voi hakeutua suoraan, jos on suorittanut aiemmin alemman korkeakoulututkinnon Suomeen. Jatko-opintoihin on mahdollista hakea ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen. Jatko-opiskelijaksi haluavien tulee ottaa yhteys suoraan siihen korkeakouluun tai yliopistoon, jossa haluaa jatko-opintoja suorittaa.

MILLOIN HAKU? Hakuajat ulkomaisiin korkeakouluihin vaihtelevat maittain, korkeakouluittain ja jopa koulutusohjelmittain. Selvitystyö tulee siis tehdä oppilaitoskohtaisesti.

MISTÄ LISÄTIETOA? Oppilaitoksia ja koulutusohjelmia ulkomailla on lukuisia, joten tiedonhakuun ja vaihtoehtojen vertailuun kannattaa käyttää aikaa. Myös hakukriteerit koulutuksiin vaihtelevat maittain.

Seuraavilta verkkosivuilta voi löytää tietoa opiskelusta ulkomailla, koulutusaloista ja hakumenettelystä:

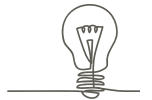
- IAU eli International Association of Universities ylläpitää tietokantaa maailman yliopistoista
- Study in Europe verkkosivuilta löytyy kattavasti tietoa koulutusohjelmista Euroopassa
- StudyPortalsin kautta voi etsiä koulutusohjelmia eri Euroopan maista

Ammatilliset opinnot ja työharjoittelut ulkomailla

Ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien on mahdollista suorittaa tutkintoon sisältyviä opintoja tai **työelämässä oppimisen jakso** ulkomailla. Tietoa vaihto-opiskelusta ulkomailla saa parhaiten oman oppilaitoksen kansainvälisten asioiden koordinaattorilta. Ammatillisesta koulutuksesta valmistumisen jälkeen on mahdollista hakea ulkomaille oman alan **työharjoitteluun** esimerkiksi Alliansin Ready for Life -työharjoittelun kautta. Ohjelma on tarkoitettu 18–35-vuotiaille, jotka ovat valmistuneet hiljattain toisen asteen ammatillisesta oppilaitoksesta.

Erilaisia rahoitusmahdollisuuksia aikuisille ulkomailla opiskeluun:

- Aikuiskoulutustuki, mikäli opinnot ulkomailla sisältyvät Suomessa suoritettaviin opintoihin
- Kelan myöntämä opintotuki, mikäli opinnot ulkomailla sisältyvät Suomessa suoritettaviin opintoihin.
 - **Vinkki!** Perheellisten on mahdollista saada perhetukea, mikäli perhe on lähdössä mukaan, tai lapset jäävät kotimaahan. Lisätietoja Kela > perhe-etuudet ulkomaille
- Yliopistojen apurahat (apurahojen määrä ja saatavuus vaihtelevat aloittain)
- Yksityisten säätiöiden ja järjestöjen jakamat apurahat (apurahojen määrä ja saatavuus vaihtelevat aloittain)
- Vaihto-ohjelmien stipendit (kuten Erasmus tai Nordplus)
- Kansainvälisten säätiöiden ja järjestöjen myöntämät apurahat ja stipendit
- Kaupunkien ja kuntien myöntämät opintostipendit

Opintojen kustannukset voivat vaihdella paljonkin sen mukaan, mitä ja mihin lähtee opiskelemaan.

Kysymyksiä pohdittavaksi:

- Mistä kiinnostuksesi opiskeluun ulkomailla kumpuaa?
- Missä maassa haluaisit opiskella?
- Millaiset alat kiinnostavat sinua ensisijaisesti?
- Minkä tasoisen tutkinnon haluat suorittaa?
- Millä kielillä olet valmis opiskelemaan?
- Miten rahoitat opintosi?

Ulkomailla voi olla mahdollista suorittaa koko toisen asteen tutkinto. Sopivan oppilaitoksen etsiminen kohdemaasta vaatii omatoimisuutta, sillä tietoja ulkomaisista toisen asteen opinnoista ei ole koottu yhteen paikkaan. Tietoa oppilaitoksista voi löytää kohdemaan kaupunkien ja kuntien verkkosivuilta tai muista tietopalveluista.

Kansainvälisty työuralla

Vaihtelua työarkeen? Uusien tietojen ja taitojen kartuttamista? Ulkomailla työskentelemään?

Lähes työssä kuin työssä on mahdollista kansainvälistyä vähintään pienin askelin. Kansainvälisestä osaamisesta voi olla monenlaista hyötyä työuralla. Kielitaito, ongelmanratkaisukyky, kulttuurisensitiivisyys, sitkeys ja kyky sopeutua erilaisiin tilanteisiin ovat esimerkkejä taidoista, joita kansainväliset kokemukset voivat kehittää.

Keinoja lisätä kansainvälisyyttä työhön

Nykyisessä työssä voi olla monenlaisia ja monentasoisia mahdollisuuksia kansainvälistymiseen niin kotimaassa kuin ulkomailla. Alle on listattuna erilaisia vaihtoehtoja, joiden kautta on mahdollisuus kansainvälistyä tai kerryttää oman alan kansainvälistä osaamista.

- Työskentely kansainvälisessä yrityksessä
>mahdollisuus päästä työskentelemään yrityksen eri maiden toimipisteiden ja asiakkaiden kanssa eri kielillä
- Verkostoituminen LinkedInin, Twitterin tai muun sosiaalisen median alustan kautta oman alan kansainvälisten toimijoiden kanssa
- Oman alan kansainvälisten julkaisujen seuraaminen
- Kansainvälisiin webinaareihin osallistuminen

Keltaisen liikennevalon sisältöä:

- Osallistuminen kansainvälisiin yhteistyöhankkeisiin
- Osallistuminen ulkomailla järjestettäviin oman alan seminaareihin, kursseihin tai opintovierailuihin
- Uravarjostus (jobshadowing), jossa on mahdollisuus päästä seuraamaan muutamaksi päiväksi, miltä oman alan työnteke näyttää muualla päin maailmaa.

Pauliinan tarina etätyön tekemisestä ulkomailla:

Pauliina 31v

1,5 kk etätöissä Lissabonissa Portugalissa

Työskentelee asiantuntijana henkilöstötehtävissä

“Kun yrityksessämme tuli linjaus mahdollisuudesta tehdä töitä etänä ulkomailta käsin, halusin heti tarttua tilaisuuteen. Olin pidemmän aikaa kokenut arjen tuntuneen pelkältä työltä ja ajattelin etätyön ulkomailla tuovan toivottua vaihtelua ja muutosta. Lisäksi olen aina rakastanut matkustelua. Oma työtilanteeni oli siinä hetkessä myös sellainen, että tiesin pystyväni hoitamaan työni etänä Suomeen. Aloitin sopimalla ensiksi asiasta esihenkilöni kanssa ja työnantajan suostumuksen jälkeen varasin lennot ja majoituksen rakastamaani kaupunkiin Lissaboniin, jonne olin kaivannut yliopistoaikaisesta opiskelijavaihdosta asti.

Yllätyin siitä, kuinka helppoa lopulta kaikki oli. Työnteko sujui siinä missä Suomessakin. Työpaikalleni minun piti tehdä ainoastaan sopimusliite ulkomailla etätyöskentelyyn ja toki huolehtia matkavakuutus ja muut vastaavat asiat kuntoon ennen lähtöä. Etukäteen mietin ainoastaan verkkoyhteyden toimivuutta, mutta onneksi siinä ei ollut lopulta ongelmia.

Kokemus rikastutti ennen kaikkea vapaa-aikaani ja auttoi työstä palautumiseen. Työnteko oli helppo lopettaa aiemmin, sillä vapaa-aikani sisälsi mielekkäitä aktiviteetteja; liikuin enemmän, tapasin uusia ihmisiä, söin ulkona ja ennen kaikkea nautin hyvästä säästä ja kauniista miljööstä. Yhdistin etätyöjaksooni myös joogareititin. Aion ehdottomasti hyödyntää etätyön tekemisen mahdollisuutta ulkomailla jatkossakin!”

Lue alta Pian tarina kansainvälisille kursseille osallistumisesta:

Pia 54v

Lukuisille oman alan kursseille ulkomailla osallistunut

”Olen ammatiltani opettaja, työskentelen alakoulussa luokanopettajana ja liikunnanopettajana. Olen käynyt vuodesta 1998 lähtien useilla eri kansainvälisillä liikuntaan liittyvillä kursseilla, joissa tarkoituksena on ollut saada uutta inspiraatiota ja ideoita omaan työhön.

Liikunnanopettajien liitto julkaisee omaa lehteä, josta olen vuosien varrella löytänyt ilmoituksia liikunnankursseista, joita tarjotaan usein opettajien loma-aikoina. Ensimmäisille matkoille tehtiin yhteismatkoja Suomesta. Nykyisin jokainen varaa matkat ja kurssin itse. Olen onneksi saanut työnantajalta avustusta matka- ja kurssikuluihin. Viime kesänä lähdin muutaman työkaverin kanssa viikon mittaiselle liikuntaleirille Italiaan. Antoisinta oli huomata kuinka opettajat ympäri maailmaa pitävät samoista asioista. Liikunnan kieli ylittää kielimuurit. Kurssit, joille olen osallistunut, on järjestetty englanniksi. Uskon ja jopa tiedän, että jokaisen suomalaisen kielitaito on riittävän hyvä osallistuakseen tämän tyyppisille kursseille.

Päivät venyvät usein melko pitkiksi tällaisilla kursseilla, on kuitenkin ollut kiva huomata, että kurssilaiset ovat joka aamu innolla mukana pitkien päivien jälkeenkin. Ainoa mitä tekisin toisin, olisi se, että vaihtaisin vieläkin enemmän yhteystietoja kurssilaisten kesken, jotta voisin pitää heihin enemmän yhteyttä kurssin päättymisen jälkeen.”

- **Etätyöt ulkomailla.** Etätöiden tekeminen ulkomailla voi tuoda mukavaa vaihtelua tavalliseen arkeen. Töiden lomaan on helppo yhdistää myös muuta, kuten vaikkapa uusien harrastusten kokeilemistä.

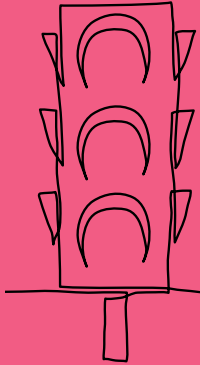
Punaisen liikennevalon sisältöä:

- **Sisäinen siirto ulkomaille.** Suomessa on paljon kansainvälisiä yrityksiä sekä toimistoja ulkomailla, jotka saattavat tarjota mahdollisuuden lähteä ulkomaille työskentelemään joko suomalaiseen tai kansainväliseen tiimiin.
- **Työkomennus ulkomaille.** Komennusjaksot ovat niin työntekijälle kuin yrityksellekin erinomainen mahdollisuus hyödyntää työntekijän osaamista toisessa maassa.

Lisätietoja työkomennuksesta:

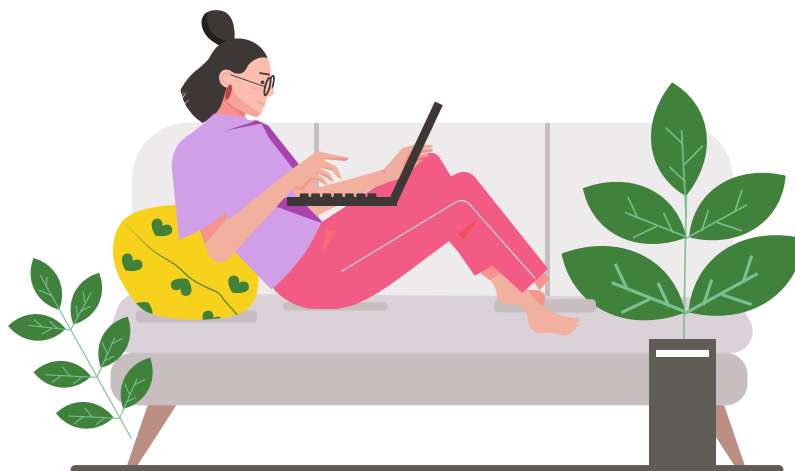
- Kela > Ulkomaille lähtevän pikaopas
- Your Europe > Työskentely ulkomailla > Lähetetyt työntekijät

Etätyötä ulkomaille suunnittelevan kannattaa huomioida etukäteen ainakin seuraavat asiat:

- Oman yrityksen käytännöt, vastuut ja velvoitteet etätyön tekemiseen ulkomailla
- Pidempiä etätyöjaksoja (yli 6 kk) suunniteltaessa on hyvä selvittää etukäteen Verohallinnosta ulkomailla työskentelevän verotukseen liittyvät käytännöt
- Keinojen miettiminen yllättävien tilanteiden varalle (esimerkiksi työvälineet menevät rikki)
- Vaikuttaako kohdemaan aikaero työn tekemiseen
- Asumisjärjestelyt niin Suomeen kuin kohdemaahan
- Terveystenhuolto kohdemaassa
- Mahdolliset viisumi, oleskelu- tai työlupakäytännöt kohdemaassa
- Suomen sosiaaliturvan piiriin kuulumisen etätyöjakson aikana. Eläketurvakeskuksesta saa lisätietoa vaadituista todistuksista/lomakkeista

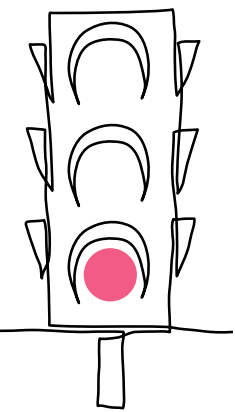
Kysymyksiä pohdittavaksi:

- Mitä osaamista tai uusia mahdollisuuksia kansainvälistyminen voisi tuoda työurallesi ja työllistymistaitoihisi?
- Mitä kansainvälistymisen vaihtoehtoja nykyisessä työssä voisi olla?
- Miten voisit edistää kansainvälistymistä työyhteisössäsi?

Mistä lisätietoa?

Henkilöstöpalveluita tai esihenkilöä kannattaa lähestyä, mikäli kansainvälistyminen oman työpaikan sisällä kiinnostaa.

Työnhakuvinkkejä ulkomaille

Moni aikuinen saattaa haaveilla ulkomaille työskentelystä. Sen toteuttaminen vaatii usein isoja askeleita ja muutoksia elämässä. Ulkomaille työn perässä muuttaminen voi kuitenkin tuoda arvokasta lisää monelle elämän osa-alueelle, ja huolellinen valmistautuminen auttaa kohti uutta.

Lue Mirkun tarina työhausta ja työskentelystä ulkomaille:

Mirkku 30v

Työskentelee tiiminvetäjänä asiakaspalvelussa

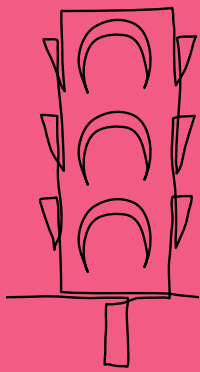
“Olin yliopiston kautta opiskelijavaihdossa Barcelonassa syksyllä 2016 ja tykästyin kaupunkiin välittömästi. Neljä kuukautta vierähti nopeasti, ja päädyin vaihto-opiskelujen jatkoksi tekemään hetkeksi osa-aikatyötä opiskelemaltani kasvatusalalta Barcelonasta. Palasin vielä myöhemmin Suomeen suorittamaan maisteriopintoni loppuun ja kartuttamaan samalla alan työkokemusta. Opintojeni jälkeen rohkenin onnistuneen Barcelonan työkokemuksen myötä hakemaan kokoaikaista, vakinaista työtä. Ilokseni löysin töitä nopeasti, ja muutto Barcelonaan oli jälleen edessä.

Toimiala, jossa työskentelen Barcelonassa on tällä hetkellä eri kuin mitä olen itse opiskellut. Olen kokenut tämän kuitenkin hyvin antoisana, sillä ympärilläni on monenlaista osaamista, josta ottaa oppia. Lisäksi työskentelen päivittäin eri kulttuurisista taustoista tulevien ihmisten kanssa sekä kuulen ja käytän useita kieliä. Kielten lisäksi olen kartuttanut muunlaista tietotaitoa; olen oppinut olemaan ottamatta itsestäänselvyytenä, miten toimia kussakin tilanteessa ja olen oppinut reflektimaan omia toimintatapoja.

Jälkikäteen ajatellen olen erittäin tyytyväinen, etten rajannut työnhakua toimialan perusteella, vaan etsin avoimin mielin työtä, jossa on minua kiinnostavia elementtejä.”

Yleisesti suomalaisena helpointa on hakea työtä Euroopasta, sillä suomalainen ei tarvitse työlupaa työhön EU- tai ETA-maassa. EU-tai ETA-alueella työskentelystä kiinnostuneen kannattaa tutustua EURESin (European Employment Services) portaaliin, josta löytyy tietoa muun muassa Euroopan eri maiden elin- ja työoloista ja vinkkejä työnhakijalle Eurooppaan.

Euroopan ulkopuolelta työtä etsiessä kannattaa selvittää ensiksi kohdemaan työlupakäytännöt maahanmuuttoviranomaisten verkkosivuilta. Joihinkin maihin, kuten Yhdysvaltoihin, työluvan saaminen on haastavampaa kuin esimerkiksi Eurooppaan. Työpaikkoja kannattaa etsiä esimerkiksi maan työvoimaviranomaisten palveluista tai olla itse suoraan yhteydessä yrityksiin.

Etsinnässä kannattaa hyödyntää myös seuraavia verkkosivuja:

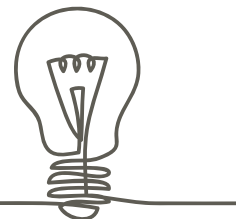
- **Any Work Anywhere** - työpaikkoja ulkomailta
- **Rekrytointi.com** - sivustolle on listattuna eri maiden käytetyimmät työnhaku-sivustot
- **EURES** (European Employment Services) - työpaikkoja Euroopassa
- **Nordic Jobs Worldwide** - töitä voi hakea omalla äidinkielellä ja palvelu näyttää avoimet työpaikat ympäri maailmaa
- **TE-palveluiden työmarkkinatori** - rajaa alue kohdemaahan
- **Duunitorin avoimet työpaikat** - rajaa alue ulkomaihin
- **Ulkoministeriö** > ura ulkoasiainhallinnossa > avoimet tehtävät ulkoasiainhallinnossa
- **Suomen YK-liitto** > YK:n verkkosivut > työpaikat > YK:n ura- ja työpaikkalistaus (United Nations careers)
- **YK:n alaiset järjestöt, rahastot ja ohjelmat**

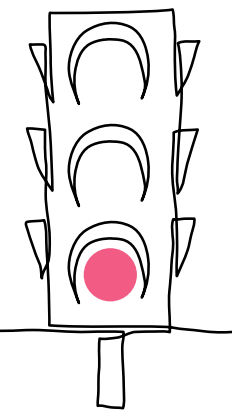
Ulkomailta töitä etsivän kannattaa hyödyntää myös sosiaalisen median (esimerkiksi LinkedIn ja Facebook) alustoja, joista voi löytää oman alan verkostoja sekä avoimia työpaikkoja.

Kysymyksiä pohdittavaksi:

- Mitä osaamista tai uusia mahdollisuuksia kansainvälistyminen voisi tuoda työurallasi ja työllistymistaitoihisi?
- Kuinka pitkäksi aikaa olisit valmis muuttamaan ulkomaille? Etsitkö pidempiaikaista työtä vai kiinnostaako lyhyt työskentelyjakso ulkomailla?
- Mihin maahan haluaisit muuttaa työn perässä? Mitkä asiat vaikuttavat kohdemaan valintaan?
- Mitkä luontevahvuutesi auttavat sinua ulkomaille muutossa?
- Miten helpotat sopeutumista mahdollisesti hyvinkin erilaiseen kulttuuriin ja työn tekemisen tapaan?

Mikäli haluaa työskennellä tiettyä tutkintoa vaativassa ammatissa, on hyvä selvittää etukäteen paikallisilta viranomaisilta, hyväksytäänkö Suomessa suoritettu tutkinto kohdemaassa.

Piilossa oleva osaaminen voi työnhakutilanteessa jäädä helposti huomaamatta. Europassi (Europassi > Opetushallitus) on maksuton digitaalinen työkalu, joka auttaa oman osaamisen jäsentämisessä. Europassin kautta voi myös etsiä työpaikkoja ja opiskelumahdollisuuksia Euroopasta.

Ulkomailla on monia suomalaisia organisaatioita, joihin voi olla mahdollista työllistyä, esimerkiksi:

- Suomi-koulut
- CMC Finland: Kansainvälinen kriisinhallinta | Suomi maailmalla (kriisinhallintaan liittyvät kansainväliset työtehtävät)

Työllistä itse itsesi ulkomaille

Ulkomailta töitä voi saada myös työllistämällä itse itsensä. Monella voi olla esimerkiksi harrastuspohjalta hankittua osaamista, jonka avulla on mahdollista tienata ulkomaille. Luovuudella, rohkeudella ja oma-aloitteisuudella voi löytää itsensä yllättävien mahdollisuuksien ääreltä.

Esimerkkejä harrastuspohjalta hankituista taidoista, joilla työllistää itse itsensä:

- kirjoittaminen, valokuvaaminen, vloggaus, bloggaaminen, podcastit, taide, kielet, musiikki, lastenhoito, urheiluharrastuksen tuomat taidot ja valmentaminen

Lue, miten Hanna on työllistänyt itse itsensä ulkomailla:

Hanna, 44v

Vapaa toimittaja, itsensä työllistäjä

"Monesti olen ollut kiitollinen ammatinvalinnastani. Se mahdollisti jo ennen etäaikaa lähes tyhjän päälle ulkomaille lähtemisen. Viimeksi asuin puolitoista vuotta Brasiliassa. Puolisoni oli vuoden opiskelijavaihdossa ja sitten hoiti vauvaamme. Minä puolestani ideoin paikan päältä juttuja ja myin niitä suomalaisiin sanomalehtiin. Toimittajaviisumin saaminen oli melko yksinkertaista, kun oli sopinut jotain yhteystyökuvioita valmiiksi.

Aiemmin vietimme yli kolme vuotta Afrikassa. Halusimme nähdä maailmaa ja päädyimme kiertämään koko Afrikan. Säästöjä oli, mutta emme olisi pelkästään niiden turvin voineet matkustella niin kauan. Afrikassakin etsin kiinnostavia jutunaiheita, joita myin suomalaisten medioiden ja muiden tahojen julkaisuihin. Alussa kirjoitimme myös blogia. Suomen palkkiot olivat paikallisessa valuutassa isoja.

Puolisollani ei ollut työtä, jota hän olisi voinut tehdä Suomeen, joten hän halusi välillä töihin.

Olimme Mosambikissa ja kuulimme, että sveitsiläisomisteisessa lomapaikassa tarvittiin työntekijää. Puolisoni osasi portugalia ja sai töitä vuodeksi. Työluvan saaminen oli aikamoista sirkusta korruption takia, mutta onnistui. Minä kiertelin lähitienoilla juttukeikoilla. Myöhemmin puolisoni autteli vielä Malawissa olevassa hostellissa ruoka- ja majoituspalkalla.

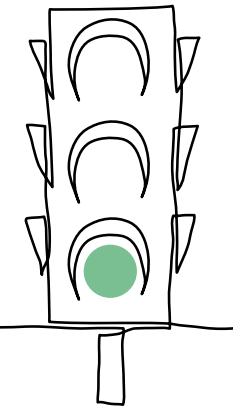
Ulkomailla itsekseen työskentely on opettanut valtavasti, ainakin rohkeutta, ongelmien ratkaisua, erilaisten ja eri taustaisten ihmisten kanssa olemista sekä kaikenlaisissa tilanteissa toimimista. Näkemykset ovat avartuneet ja vieraisiin paikkoihin lähteminen tuntuu helpolta.

Ehdottomasti lähtisin uudelleenkin, oikeastaan lähes mihin päin maailmaa tahansa. Monia töitä voi nykyään tehdä etänä, ja puolisonikin on nykyisin kääntäjä, joten hänkin voisi työskennellä helpommin ulkomailta käsin."

Ulkomaalle lähdön suunnitteluun ja valmistautumiseen tueksi varten kannattaa katsoa **Mahdolliset hidasteet -taulukko** sivuilta 31-32.

Kansainvälisty vapaa-ajalla

Kielimatkalle ulkomaille? Perheeksi vaihto-oppilaalle?

Vapaaehtoistyöntekijäksi kotimaassa

Vapaaehtoistyössä voi päästä toteuttamaan itselleen merkityksellisiä arvoja ja tekemään työtä jonkin tärkeän asian eteen. Kotimaassa vapaaehtoistyötä on mahdollista tehdä erilaisten järjestöjen kautta eri ikäisten ihmisten hyvinvoinnin, ympäristön ja kulttuurialan parissa. Vapaaehtoisena toimimiseen harvoin tarvitaan mitään erityistaitoja, ja usein vapaaehtoisille järjestetään koulutusta ennen vapaaehtoistyön alkamista.

Esimerkkejä kotimaan kansainvälisyyteen liittyvistä vapaaehtoistyötehtävistä:

- Punaisen Ristin SuomiKamu-toiminnassa tuetaan oleskeluluvan saaneiden maahanmuuttajien kotoutumista etsimällä heille suomalaisia ystäviä. Lisätietoja löytää Punaisen Ristin verkkosivuilta.
- Mannerheimin lastensuojeluliiton ystäväksi maahanmuuttajaäidille toiminnassa maahan muuttanut äiti saa itselleen toimintaan koulutetun vapaaehtoisen ystävän. Lisätietoja löytää Mannerheimin lastensuojeluliiton verkkosivuilta.
- Virtuaalisesti toteutettavilla vapaaehtoistyöleireillä leiriläiset tapaavat ja työskentelevät pääasiassa verkon kautta. Lisätietoja löytää Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry:n (KVT) verkkosivuilta.

Vapaaehtoistyö lisää usein paitsi avunsaajien, myös vapaaehtoisten itsensä hyvinvointia.

Lähde mukaan ystäväperhetoimintaan

Monet yliopistot Suomessa tarjoavat paikkakuntalaisilleen mahdollisuuden ilmoittautua mukaan ystäväperhetoimintaan. Toiminnan tavoitteena on antaa ulkomaalaisille vaihto-opiskelijoille mahdollisuus tutustua suomalaiseen kulttuuriin ja arkielämään.

Ystäväperhetoiminta on rento kansainvälistymisen vaihtoehto, sillä tapaamiskertojen määrä sekä ohjelma ovat perheiden ja kansainvälisten opiskelijoiden itsensä määriteltävissä. Ystäväperheeksi voi ilmoittautua niin yksin asuvat, pariskunnat kuin perheet.

MISTÄ LISÄTIETOA? Oman paikkakunnan yliopiston verkkosivuilta voi löytää lisätietoa mahdollisesta ystäväperhetoiminnasta.

Lue työssäkäyvän pariskunnan tarina ystäväperheenä toimimisesta

Auli 57v ja Jyrki 57v

Työssäkäyvä pariskunta

“Luimme paikallislehdestä, että asuinkaupunkimme yliopisto hakee ystäväperheitä Suomeen tulleille vaihto-oppilaille. Olemme itse reissanneet paljon, ja meitä on kohdeltu todella ystävällisesti aina ympäri maailmaa. Siitä on tullut tunne siitä, että haluaa antaa takaisin. Jos pystyy tarjoamaan jotain iloa jollekin, joka on ihan tuntemattomassa paikassa, tuo se myös itselle mielihyvää.

Olemme molemmat kiinnostuneita vieraista kulttuureista ja oman kielitaidon kehittämisestä. Kieltä saikin harjoitella vaihto-opiskelijan kanssa vailla paineita kieliopista.

Perheemme toimi ystäväperheenä saksalaiselle vaihto-opiskelijalle, jonka kanssa edelleen vaihdetaan kuulumisia ja lähetetään joulukortteja. Parasta toiminnassa oli se, että tarjotaan arkisia asioita, tavallisten perheiden tavallista arkea oman ja vaihto-opiskelijan aikatauluihin sovitellen. Museot, taidenäyttelyt ja tapahtumat saattavat kiinnostaa osaa vaihto-opiskelijoista, mutta olemme huomanneet, että eniten heitä kiinnostaa se, miten ihan tavallinen perhe elää.

Olemme harkinneet jatkossakin toimivamme ystäväperheenä vaihto-opiskelijalle. Tämä oli meidän perheelle mukava pieni lisä arkeen, johon on helppo kannustaa muitakin ryhtymään mukaan!”

Ryhdy kummiksi

Kehitysmaihin suuntautuva kummilapsitoiminta on avustustapa, jossa pääsee tuke-
maan heikoimmassa asemassa olevien lasten elämää. Kummina toimiminen on helppo
kansainvälistymisen vaihtoehto, sillä se ei vaadi kummilta aiempaa kansainvälistä
kokemusta tai kielitaitoa. Kummina voi toimia joko yksittäiselle lapselle, tai kohdentaa
tuki vaikkapa kokonaisuksi kyläyhteisölle tai koululle.

Esimerkiksi seuraavien toimijoiden kautta on mahdollista ryhtyä kummiksi:

- Plan International
- World Vision
- SOS-Lapsikylä
- Fida
- Suomen Lähetysseura
- Pelastakaa Lapset ry

Osallistu kansainvälisiin tapahtumiin ja järjestötoimintaan

Suomalaisten järjestöjen ja yhdistysten toimintaan liittymällä on mahdollista päästä
mukaan kansainvälisiin projekteihin ja edistämään yhteistyötä Suomen ja muiden
maiden välillä. Esimerkkeinä:

- Taksvärkki ry
- Suomen Rotary
- Ystävyyssseurojen liitto ry

Kansainvälistyä voi myös osallistumalla tapahtumiin, joissa pääsee tutustumaan eri
kulttuureihin esimerkiksi elokuvien, ruuan, taiteen tai keskustelun muodossa. Eri mai-
den kulttuuritapahtumista saat tietoa esimerkiksi suurlähetystöjen kautta.

**Esimerkkejä Suomessa järjestettävistä monikulttuurisista tapahtumista, joihin
on helppo hypätä mukaan:**

- Maailma kylässä -festivaali, ilmaista ohjelmaa verkon välityksellä ja livenä Helsin-
gissä
- Kansainväliset markkinat, joilla pääsee tutustumaan erityisesti eri maiden ruoka-
kulttuureihin
- Monikulttuuriset elokuvafestivaalit, kuten Cinemaissi

Kansainvälisyyttä saa helposti omaan arkeen myös monilla muilla tavoilla: katsomalla
ulkomaisia elokuvia, sarjoja ja dokumentteja, sosiaalisen median kanavien kautta, lu-
kemalla kirjoja muista maista ja kulttuureista sekä kuuntelemalla musiikkia eri puolilta
maailmaa.

**Kotoa käsin
kansainvälistyminen ei
vaadi matkustamista!**

Suuntaa kielimatkalles

Ulkomaille suuntautuva kielimatka on tehokas keino oppia vierasta kieltä aikuisella iällä, sillä kieltä pääsee käyttämään oppituntien ohella arkisissa tilanteissa. Kielitaidoltaan kaiken tasoisille aikuisille suunnattuja kielimatkoja tarjoavat monet kotimaiset ja ulkomaiset kaupalliset toimijat. Viikkomäärän ja ajankohdan voi valita itse, ja kielimatkoja voi suunnitella joko kohdemaata tai puhuttu kieli edellä.

Isäntäperheeksi vaihto-oppilaalle

Kotona voi kansainvälistyä ryhtymällä isäntäperheeksi vaihto-oppilaalle. Isäntäperhe on ulkomailta Suomeen tulevan vaihto-oppilaan koti ja perhe vieraassa maassa, yleensä 3–10 kuukauden ajan. Isäntäperheenä toimiminen tarjoaa näin mahdollisuuden tutustuttaa vaihto-oppilas suomalaiseseen kulttuuriin. Vastavuoroisesti isäntäperhe saa uuden perheenjäsenen, joka avaa ovia maailmalle toiseen kulttuuriin ja kieleen.

Miten pääsee mukaan? Isäntäperheeksi voi hakea esimerkiksi eri järjestöjen ja yhdistysten vaihto-ohjelmien kautta.

Harrastusten perässä maailmalle

Ulkomaille harrastusten perässä lähteminen voi tarjota mahdollisuuden kokeilla jotain uutta ja erilaista. Ulkomaisten kurssien järjestäjien lisäksi kotimaiset kansalais- ja työväenopistot saattavat järjestää harrastusmatkoja ulkomaille. Lisäksi monet urheiluseurat ja -yhdistykset voivat tehdä ulkomaanmatkoja esimerkiksi harrastusleirien puitteissa.

Mistä lisätietoa? Etsittäessä tietoa harrastusmahdollisuuksista ulkomailla kannattaa kokeilla erilaisia hakusanayhdistelmiä mielenkiinnon kohteiden mukaan. Myös tutustumalla sosiaalisen median ryhmiin voi löytää kiinnostavia vaihtoehtoja.

Ulkomaille matkustaen

Matkustelu on monelle tuttu ja helppo tapa kansainvälistyä. Matkustella voi monella tapaa, niin fyysisesti kuin virtuaalisestikin. Matkusteluun voi lisätä kulttuurivaihtoa ja sosiaalisia kontakteja hyödyntämällä esimerkiksi joitakin seuraavista yhteisöllisistä verkkosivustoista:

- Workaway on foorumi, jonka avulla jäsenet voivat järjestää kotimajoituksia ja kulttuurivaihtoa
- Blablacar yhdistää kuljettajat ja matkustajat, jotka haluavat matkustaa kaupunkien tai maiden välillä jakamalla kustannukset yhdessä
- Couchsurfing on vieraanvaraisuuteen perustuva nettiyhteisö, jonka kautta on mahdollista harjoittaa lyhytaikaisempaa kulttuurivaihtoa

Vinkkejä vastuulliseen matkusteluun:

- Suosi pidempiaikaista oleskelua kohdemaassa
- Suosi matkustusvälineenä julkisia kulkuneuvoja, kuten junaa. Interrailata voi myös aikuisena!
- Vuokraa pyörä auton sijaan
- Hyödynnä esimerkiksi maatapitkin.fi-verkkosivua matkustusreittien suunnittelussa
- Valitse ympäristösertifioitu hotelli
- Käytä paikallisia palveluita
- Kierrätä ja pyri minimoimaan jätteet
- Vähennä kulutuskeskeisiä aktiviteettejä:
hyödynnä esimerkiksi Komoot.com-verkkosivua, josta löytyy muun muassa retkeily- ja pyöräilyreittejä ympäri maailmaa

Kysymyksiä pohdittavaksi:

- Millaisia harrastuksia ja vapaa-ajanviettotapoja sinulla on ollut tai on tällä hetkellä?
- Voisiko nykyisistä harrastuksistasi löytyä jotain, minkä avulla kansainvälistyä?
- Mitä uusia harrastuksia voisit aloittaa tai löytää kansainvälistymisen polullasi?
- Miten vahvuutesi ja kiinnostuksenkohteesi tukisivat sinua kansainvälistymisessä?

Pohjoismaiden kulttuurirahastosta on mahdollista hakea avustusta kansainväliseen harrastus- ja kulttuuritoimintaan.

Vapaaehtoistyöntekijäksi ulkomaille

Vapaaehtoistyö ulkomaille voi olla hieno vaihtoehto esimerkiksi vuorotteluvapaalle tai lisä lomareissulle. Vapaaehtoistyön tekemiseen ulkomaille löytyy sekä lyhyitä viikon mittaisia että vuoden pituisia jaksoja niin ympäristön, eläinten, kulttuurin, urheilun kuin ihmisten auttamisen parista. Kansainvälisten toimijoiden lisäksi monet suomalaiset järjestöt tarjoavat mahdollisuuksia ulkomaille tehtävään vapaaehtoistyöhön.

Tässä muutamia esimerkkejä:

- Punaisen Ristin, Suomen Merimieskirkon tai Suomen Lähetysseuran kautta on mahdollista hakea vapaaehtoiseksi ulkomaille
- Ekomatkaajien kautta voi päästä vapaaehtoistyöhön ulkomaille uhanalaisia eläimiä ja luontoa suojelemaan.
- Kansainvälisen vapaaehtoistyö ry:n (KVT) kautta on mahdollista lähteä niin lyhyille vapaaehtoistyöleireille kuin pitkäaikaisiin vapaaehtoistyöprojekteihin. Vapaaehtoistyöleireille on myös mahdollista lähteä yhdessä ystävän tai perheen kanssa.

Mistä lähteä liikkeelle? Aluksi kannattaa pohtia, minkä asian eteen haluaisi ensisijaisesti tehdä vapaaehtoistyötä ja aloittaa tiedonhaku kokeilemalla siihen liittyviä hakusanoja tai tutustumalla suoraan eri toimijoiden tarjoamiin vapaaehtoistyön vaihtoehtoihin.

Joihinkin vapaaehtoistöihin on minimi osallistumisaika, jotta se on mielekästä ja hyödyllistä myös vastaanottavalle taholle.

**Vapaaehtoistyöllä
voi vaikuttaa moniin
kestävän kehityksen
tavoitteisiin, kuten
eriarvoisuuden vähenemiseen,
ihmisten terveyteen ja
hyvinvointiin sekä
ilmastonmuutoksen
hillitsemiseen ja kestävään
kuluttamiseen.**

MAHDOLLISET HIDASTEET - Jarruttaako jokin?

Mikä saa epäröimään ulkomaille muuttamista esimerkiksi opiskelun tai työn perässä? Seuraaviin taulukoihin on koottu mahdollisia hidasteita ja niihin tarjolla olevia kiertoreittejä.

Mahdollisia hidasteita	Kiertoreittejä
Kielitaito / kielitasovaatimukset	• IELTS-testiin voi harjoitella verkossa: • IELTS Practice Online • Kansalaisopiston kielikurssit • Älypuhelimeen ladattavat sovellukset • Kielikahvilat • Aikuislukiot • Kielitestit • Kuntoutussäätiö ja Erilaisten oppijoiden liitto ry tarjoavat ilmaista tukea ja neuvontaa oppimisen haasteisiin
Perhe ja lasten koulunkäynti	• Maksutonta suomalaista opetusta ulkomaille tarjoavat esimerkiksi Etäkoulu Kulkuri ja Nettilukio • Maksullista suomalaista opetusta tarjoavat esimerkiksi: Laavu ja Feeniks • Suomi-Seura apuna asioiden järjestelyssä • Perhetuki: kela.fi, perhe-etuudet ulkomaille • Vero.fi > töihin ulkomaille, verojen maksaminen kotimaahan vai kohdemaahan
Verovelvollisuus Suomeen	• Vero.fi > töihin ulkomaille, • verojen maksaminen kotimaahan vai • kohdemaahan
Raha-asiat	• Budjetin laadinta etukäteen • Säästöjen hyödyntäminen • Mahdolliset apurahat, kuten liikkuvuusapurahat ja muut tuet • Paikallisen pankkikortin ja tilin hankinta
Lemmikit	• Lemmikkipassi • Rokotukset • Kuljetukset • Karanteeniaika kohdemaassa ja lääkitykset
Itseluottamus	• Suomiyhteisöjen tarjoama tuki • Keskustelufoorumit esimerkiksi Facebookissa • Onnistumistarinoiden lukeminen • Ryhmämatkailun tuoma turva

Mahdollisia hidasteita	Kiertoreittejä
Oleskelulupa ja matkustusasiakirjat	- Kohdemaan oleskeluluvan selvittäminen (esimerkiksi monessa EU-maassa oleskelulupa tarvitaan yli 3kk:n oleskeluun) - Viisumi - Kopio passista - Matkustusilmoitus ulkoministeriöön - Rekisteröityminen paikallisviranomaiselle (esimerkiksi kaupungintalo tai poliisi) - Kansainvälinen ajokortti Autoliitosta
Turvallisuus	Ulkoministeriön matkustustiedotteet kohdemaahan
Terveystenhoito	- Tiedonhaku kohdemaan terveydenhuollosta - Tärkeiden puhelinnumeroiden, kuten hätänumeron selvittäminen
Vakuutukset	Matkavakuutus (riittääkö kotimaan tarjoama matkavakuutus, vai tarvitaanko kansainvälinen matkavakuutus)
Sosiaaliturva	- Tarkistus Kelasta - Pidempien ulkomaanjaksojen kohdalla selvitys Suomen sosiaaliturvan piiriin kuulumisesta
Sosiaaliset kontaktit kohdemaassa	- Suomiyhteisöt ja Suomi-seura ry - Harrastuksen hankkiminen - Kielikurssille osallistuminen
Vamma / sairaus	- Vammaistuki > Kela > vammaistuki aikuisille kansainvälisissä tilanteissa - Tärkeiden lääkkeiden pakkaaminen ja lääkereseptit - Eurooppalainen sairaanhoitokortti
Puhelinliittymä	- Suomalaisen puhelinliittymän irtisanominen tai edullisen kuukausimaksun liittymän pitäminen puhelinnumeron säilyttämiseksi - Kohdemaan liittymän hankkiminen
Asuminen	- Suomen kodin vuokraaminen - Säilytysvaraston hankkiminen tavaroille - Muuttoilmoitus Digi- ja väestötietovirastoon - Kohdemaan asunnon hankkiminen tai väliaikaisen majoituksen etsiminen

Ulkomaille työn perässä lähtijän kannattaa tutustua myös Opetushallituksen **”Maailmalle lähtijän muistilistaan”**.

TEHTÄVÄ 1. Vaihtoehdot kansainvälistymiseen -testi

Testaa, millaiset kansainvälistymisen vaihtoehdot sopisivat sinulle parhaiten. Laita hymy huulille ja laske kuinka moni väittämä sopii sinulle!

- Haluan kehittää kielitaitoani ja/tai kulttuurintuntemustani
- Kansainvälisyys on minulle yksi tärkeimmistä arvoista
- Haluan muuttaa kotimaan rajojen ulkopuolelle
- Olen utelias uusia ihmisiä ja/tai kokemuksia kohtaan
- Haluan lähteä ulkomaille lyhyeksi ajaksi työn, harrastuksen tai opiskelun perässä
- Olen kiinnostunut kotisohvalta käsin toteutettavista kansainvälistymisen vaihtoehtoista
- Muut maat ja kulttuurit ovat aina kiinnostaneet minua
- Suunnittelen työkokemuksen hankkimista ulkomailla
- Haluan kartuttaa kansainvälistä kokemusta opiskelemalla
- Haluan haastaa itseäni ja kokeilla jotain erilaista

Testin tulos:

0–3

Kansainvälistyminen on tällä hetkellä vain pienessä roolissa elämässäsi. Voisitko lisätä jotain pientä kansainvälistä toimintaa elämääsi arkea rikastuttamaan? Entä jos aloittaisit uuteen kieleen tutustumisen, tai ryhtyisit ystäväksi suomeen muualta muuttaneelle? Helppoja kansainvälistymisen vaihtoehtoja löydät vihreän valon alta. Rohkenethan vilkaista kansainvälistymisen janoosi myös keltaisen valon vaihtoehtoja.

4–6

Sinulla on jo mahdollisesti kokemuksia kansainvälistymisestä tai sitten olet halukas kokeilemaan jotain uutta, ehkäpä jopa kotimaan rajojen ulkopuolella. Oletko koskaan harkinnut vaihto-oppilaan vastaanottamista kotiisi, tai voisiko kenties harrastuksesi viedä sinut maailmalle? Lisää vastaavia vaihtoehtoja löydät keltaisen ja vihreän valon alta. Rohkenethan vilkaista kansainvälistymisen janoosi myös punaisen valon vaihtoehtoja.

7–10

Olet mahdollisesti harkinnut pysyvää asumista kotimaan rajojen ulkopuolella työn tai opiskelun muodossa. Oletko nyt valmis ottamaan askeleen tätä kohti? Hae inspiraatiota ja ideoita punaisen valon vaihtoehtoista. Sinun kannattaa tutustua myös vihreän ja keltaisen valon vaihtoehtoihin ideoiden ja inspiraation lähteeksi.

TEHTÄVÄ 2. Askeleeni kohti kansainvälisyyttä -toteutussuunnitelma

Askeleeni kohti kansainvälisyyttä -tehtävässä tarkoituksena on vaihtoehtoihin tutustumisen jälkeen tehdä toteutussuunnitelma yhteen tai useampaan kansainvälistymisen vaihtoehtoon liittyen. Tehtävää voi hyödyntää kaikkiin aikuisten kansainvälistymisen vaihtoehtoihin. Parhaiten tehtävä sopii niihin vaihtoehtoihin, jotka vaativat hieman isompia muutoksia elämässä.

Näin teet tehtävän:

1. Käy oheiset kysymykset läpi ja pohdi vastauksia.
2. Kirjoita lopuksi vastauksesi alla olevaan ruudukkoon. Kirjoittamalla konkreettiset toimet ylös, teet tavoitteesi toteutumisesta huomattavasti todennäköisempää.

Kysymyksiä avuksi:

Vaihtoehdon valinta

Mikä kansainvälistymisen vaihtoehto sinua kiinnostaa eniten ja miksi?

- Mitä uutta se voisi tuoda elämääsi?
- Mikä motivoi sinua viemään sen toteen?

Konkreettiset toimenpiteet ja välietapit

- Mitä asioita sinun tulisi tehdä tavoitteen saavuttamiseksi ja mihin mennessä (määrittele jopa tarkat päivämäärät)?
 - Mitä teet ensimmäiseksi?
 - Mitä teet seuraavaksi?
 - Mistä tiedät olevasi perillä?

Mahdolliset vastoinkäymiset ja ratkaisut

- Mitä mahdollisia vastoinkäymisiä sinulla voi tulla matkan varrella. Mitä ratkaisuja keksit näihin? (Huom! tarkista Mahdolliset hidasteet -taulukon vinkit) sivuilta 31-32
- Mistä arvelet saavasi tukea, jos sitä koet tarvitsevasi?
- Mikä voisi olla jokin muu kansainvälistymisen vaihtoehto, mikäli ensisijainen vaihtoehto ei onnistuisi tai toteutuisi?

Askeleet kohti tavoitettani:

Kansainvälistymisen vaihtoehto, jota tavoittelen:

Lähtöpiste: mitä teen ensimmäiseksi?

Välietapit kohti tavoitetta: mitä teen seuraavaksi?

Päätöspiste: mistä tiedän olevani perillä?

Mahdolliset vastoinkäymiset ja ratkaisut niihin:

Linkkilistaus:

Kansainvälisty opiskellen:

Vaihtoehtoja kielten ja kulttuurin opiskeluun

- [Maailmanvaihto - Kielikahvila](#)
- [Pohjoismainen kulttuuripiste](#)
- [Yle - oppiminen - kielet](#)
- [BBC: Learning English](#)
- [Helmet: verkkokielikurssit](#)
- [Duolingo](#)
- [Worddive](#)

Kehitä osaamistasi avoimessa yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa

- [Opintopolku.fi](#)
- [Kesayliopistot.fi/](#)

Löydä uutta opittavaa avointen oppimateriaalien kirjastosta

- [Avointen oppimateriaalien kirjasto](#) / [OER Commons](#)

Opiskelijavaihto ja kansainvälinen työharjoittelu

- [Careers with the European Union](#)
- [Opetushallituksen EDUFI-harjoittelu](#)
- [Ulkoministeriön korkeakouluharjoittelu](#)
- [Ready for life - Allianssin nuorisovaihto](#)

Korkeakoulututkinnon suorittaminen ulkomailla

- [AU eli International Association of Universities](#)
- [Study in Europe](#)
- [Studyportals](#)

Kansainvälisty työuralla:

Keinoja lisätä kansainvälisyyttä työhön

- [Suomesta ulkomaille lähtevän pikaopas](#)
- [Your Europe: työkomennus](#)

Työnhakuvinkkejä ulkomaille

- [Töihin ulkomaille - Anywork Anywhere](#)
- [Rekrytointi.com - Töihin ulkomaille](#)
- [EURES: Find a job in Europe](#)
- [Nordic jobs worldwide](#)
- [Työmarkkinatori: töihin ulkomaille](#)
- [Avoimet työpaikat ulkomaat - Duunitori](#)
- [Ura ulkoasiainhallinnossa](#)
- [Työpaikat - Suomen YK-liitto](#)
- [Europassi - Opetushallitus](#)
- [CMC Finland](#)

Kansainvälisty vapaa-ajalla:

Vapaaehtoistyöntekijäksi kotimaassa

- [Suomen Punainen Risti](#)
- [Mannerheimin lastensuojeluliitto](#)
- [Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry](#)

Ryhdy kummiksi

- [Plan International Suomi](#)
- [Suomen World Vision](#)
- [SOS-Lapsikylä](#)
- [Fida Secondhand](#)
- [Suomen Lähetysseura](#)
- [Pelastakaa lapset ry](#)

Osallistu kansainvälisiin tapahtumiin ja järjestötoimintaan

- [Taksvärkki ry](#)
- [Suomen Rotary](#)
- [Ystävyyssseurojen liitto ry](#)
- [Maailma kylässä](#)
- [Kansainväliset Suurmarkkinat](#)

Ulkomaille matkustaen

- [Workaway](#)
- [BlaBlaCar](#)
- [Couchsurfing](#)
- [Komoot](#)

Vapaaehtoistyöntekijäksi ulkomaille

- [Suomen Merimieskirkko](#)
- [Ekomatkaajat](#)

Jäitkö kaipaamaan apua tai ohjausta?

Aikuiselle ohjausta ja neuvontaa tarjoavat esimerkiksi:

- Työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kuntien ohjaus- ja urapalvelut
- Työmarkkinatori
- Yksityiset toimijat
- Opiskelijoille oppilaitosten ohjaus- ja urapalvelut

Opetushallituksen kansainvälistymispalvelut aikuisille ja heidän kanssaan työskenteleville

Erasmus+ aikuiskoulutukselle

Erasmus+ tukee aikuisten oppimisen parissa toimivien organisaatioiden kehittämistä eurooppalaisessa yhteistyössä. Ohjelma mahdollistaa verkostoitumisen ja aikuiskoulutuksen osaamisen kehittämisen Euroopassa. Rahoitusta voivat hakea aikuisten oppimisen parissa toimivat organisaatiot ja sitä myönnetään sekä henkilöstön että oppijoiden liikkuvuuteen. Yksityishenkilönä ei voi hakea rahoitusta Erasmus+ -ohjelmasta, vaan rahoitusta haetaan aina jonkin organisaation kautta.

Lisätietoa mahdollisuuksista ja siitä, mitkä kaikki organisaatiot rahoitusta voivat hakea: <https://www.oph.fi/fi/ohjelmat/mita-erasmus-aikuiskoulutukselle>

EPALE – Aikuiskoulutuksen eurooppalainen foorumi

EPALE – Aikuiskoulutuksen eurooppalainen foorumi on avoin, monikielinen yhteisö aikuiskoulutuksen ammattilaisille sekä kaikille aikuisten oppimisesta kiinnostuneille. EPALEn verkkofoorumi tarjoaa ajankohtaista tietoa aikuisten oppimisesta ja mahdollistaa käyttäjiensä verkostoitumisen Euroopan laajuisesti. Foorumilla voit tutustua aikuisten oppimiseen eri Euroopan maissa, kehittää osaamistasi, etsiä kumppania kansainväliseen hankkeeseen, luoda oman ammatillisen verkoston sekä jakaa tietoa ja hyviä käytänteitä omasta työstäsi eri aikuisoppimisen teemoihin liittyen.

Tule mukaan jo tänään: epale.ec.europa.eu/fi

Euroguidance – ohjauksen ammattilaisille

Euroguidance on eurooppalainen verkosto, joka edistää ohjausalan kansainvälistymistä. Suomen Euroguidance välittää tietoa ja kouluttaa ohjausalan ammattilaisia, jotta he voivat neuvoa ja ohjata asiakkaitaan kansainvälisen osaamisen hankkimiseen.

www.oph.fi/euroguidance

ø ð ö
ý û Ź ů
ă ĉ t
ě Ÿ ó
í